

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які здійснюватимуть освітній процес у другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання) за темою

НАДОЛУЖЕННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ НА ОСНОВІ ТЬЮТОРСЬКОГО ПІДХОДУ

Київ – 2026

Розробник(и):

Тетяна Швець, докторка педагогічних наук, директорка програм в «International Academy of Tutoring», сертифікована та акредитована в «Collegium Wratislaviense» (Польща) тьюторка II ступеня, супервізорка тьюторів, стипендіатка «House of Europe» досліджень «Тьюторинг в школах Польщі» (2020 р.), «Тьюторинг в університетах Польщі» (2024 р.), сертифікована «International DVV Ukraine» тренерка дорослих.

Ольга Казакова, менеджерка навчально-дослідницького відділу ГО «Навчай для України», сертифікована та акредитована в «Collegium Wratislaviense» (Польща) тьюторка II ступеня, супервізорка тьюторів, тренерка «International Academy of Tutoring», клінічна психологиня та акредитована гештальт-терапевтка (EAGT), викладачка біології й хімії.

Христина Бедрій, координаторка з навчання та підтримки вчителів з тьюторськими компетентностями ГО «Навчай для України»,; сертифікована та акредитована в «Collegium Wratislaviense» (Польща) тьюторка II ступеня, супервізорка тьюторів, тренерка «International Academy of Tutoring».

Напрямок підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які здійснюватимуть освітній процес у другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання) за темою «Навчання в умовах викликів: інструменти подолання освітніх втрат і підтримки учасників освітнього процесу»

Термін дії програми: з 2026 року до 2031 року

Рецензенти:

Кравченко Олена Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих імені Івана Зязюна НАНП України

Васиньова Надія Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри публічної служби й управління навчальними закладами, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми зумовлена сучасними викликами, що постали перед системою загальної середньої освіти України в умовах воєнного стану, глобальних кризових процесів та швидкої цифрової трансформації освітнього середовища. Повномасштабне вторгнення спричинило значні освітні втрати серед учнів різних вікових категорій, що проявляються у нерівномірності засвоєння навчального матеріалу, зниженні навчальної мотивації, порушенні психоемоційного стану, а також у зниженні рівня академічних досягнень.

Сучасна школа стикається з потребою оновлення підходів до навчання, які мають забезпечити гнучке, диференційоване та особистісно орієнтоване надолуження знань відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти. Педагогічна спільнота потребує нових методичних рішень для побудови ефективних стратегій навчання, що поєднують академічну, психологічну та соціальну підтримку учнів.

Водночас від педагогів вимагається оновлення та розвиток професійних і цифрових компетентностей, здатність працювати в умовах невизначеності, використовувати сучасні освітні технології, інструменти формувального оцінювання, методи діагностики освітніх втрат і програми індивідуального надолуження.

Таким чином, програма спрямована на формування у педагогічних працівників цілісного розуміння проблеми освітніх втрат і оволодіння сучасними методиками академічного надолуження знань, що забезпечують якість, безперервність і стійкість освітнього процесу в умовах воєнних дій на території України.

Цільова група: педагогічні працівники, які здійснюватимуть освітній процес у другому циклі базової середньої освіти

Обсяг (тривалість): 1 кредит ЄКТС / 30 год.

Особливості реалізації програми: зміст Програми може бути адаптовано відповідно до освітніх галузей, які викладають педагогічні працівники. До викладання залучаються фахівці, які пройшли попередню підготовку з подолання освітніх втрат та є сертифікованими тренерами й тьюторами.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (очна / дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: підвищення спроможності вчительства проектувати і реалізовувати програми надолуження освітніх втрат у другому циклі базової середньої освіти на основі тьюторського підходу, з урахуванням травма-інформованих, інклюзивних та гендерно-чутливих практик.

Завдання підвищення кваліфікації:

- уточнити ключові поняття (освітні втрати, освітні розриви, діагностика, моніторинг прогресу) та нормативні орієнтири організації надолуження освітніх втрат;
- сформувати у педагогічних працівників уявлення про теоретичні та практичні засади тьюторської діяльності, зокрема сучасні підходи до індивідуалізації освітнього процесу;
- опанувати діагностичні інструменти та способи інтерпретації результатів для планування індивідуалізованих траєкторій навчання;
- відпрацювати тьюторські інструменти планування й проведення занять з надолуження освітніх втрат;
- розвинути навички підтримки мотивації учнівства і формування мислення зростання під час надолуження;
- засвоїти базові травма-чутливі та психосоціальні практики підтримки учнів і самопідтримки вчителя, профілактики вигорання;
- сформувати здатність створювати безпечне, інклюзивне, гендерно-чутливе освітнє середовище під час інтенсивних занять з надолуження освітніх втрат;

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- предметно-методична (А2);
- психологічна (Б1);
- оцінювально-аналітична (Г3);
- емоційно-етична (Б2);
- інклюзивна (В1);
- компетентність педагогічного партнерства (Б3);

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За результатами навчання слухачі будуть **знати та розуміти:**

- поняття освітніх втрат та обґрунтування відмінностей між освітніми втратами і освітніми розривами;
- тьюторські підходи до організації індивідуалізованого навчання;
- роль та методики діагностування для визначення прогалин та відстеження прогресу учнівства;
- підходи до створення індивідуальної освітньої траєкторії надолуження на основі результатів діагностики;

Уміти:

- обирати й застосовувати діагностичні інструменти (у т.ч. цифрові) для визначення прогалин, соціо-емоційного стану учнівства та відстеження їхнього прогресу;
- проєктувати та планувати проведення занять з надолуження освітніх втрат, використовуючи тьюторські інструменти та підходи;
- використовувати травма-чутливі та психосоціальні практики підтримки учнівства під час навчання;
- створювати безпечне, інклюзивне та гендерно-чутливе освітнє середовище;
- планувати власну професійну підтримку під час впровадження програм надолуження.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Умовою успішного завершення курсу є відвідування не менше 80% аудиторних занять; виконання практичних завдань під час занять, підсумковий захист мініпроєкту та виконання підсумкового тесту.

Шкала: 0–100 балів; успішне виконання – від 60 балів.

Елемент оцінювання	Інструменти та критерії
Вхідне самодіагностування (до початку)	анкета очікувань/самооцінювання компетентностей (0–5 балів, не впливає на підсумок).
Поточні практичні завдання (під час модулів)	2–3 короткі продукти: карта теми/предмету; план діагностики; фрагмент маршрутного листа; рефлексійна нотатка (до 20 балів).

Самостійна робота	опрацювання матеріалів і підготовка елементів мініпроекту (до 20 балів).
Підсумковий залік	захист «Пакета інструментів тьюторської підтримки надолуження освітніх втрат» (до 30 балів) за критеріями: логіка діагностики→цілі→план; відповідність тьюторському підходу; практичність інструментів; урахування безпеки/інклюзії/травма-чутливості; реалістичність впровадження.
Підсумковий тест	виконання підсумкового тесту (правильних відповідей не менш, ніж 75%, до 30 балів)

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат підвищення кваліфікації встановленого зразка обсягом 1 кредит ЄКТС / 30 годин

Вартість: 1500 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено навчання оффлайн або онлайн, у формі вебінарів, самостійне розроблення «Пакета інструментів тьюторської підтримки у надолуженні освітніх втрат» відповідно до освітньої галузі та вікової категорії учнів, з якими працюють або планують працювати педагогічні працівники.

Зміст програми складається з 2 модулів та 9 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 30 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, — 100 балів. Прохідний бал — 60. Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: год — 10 лекційні заняття, 14 год — практична робота, 4 год — самостійна робота, 2 год — контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1.СИСТЕМНА РОБОТА ЩОДО НАДОЛУЖЕННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ НА ОСНОВІ ТЬЮТОРСЬКОГО ПІДХОДУ					
Тема 1.1.Освітні втрати та освітні розриви: сутність, причини й наслідки як підгрунття системного вимірювання та планування надолуження.	2	-	-	-	2
Тема 1.2.Проектування програм із надолуження освітніх втрат на основі тьюторського підходу: теоретичні засади, структура та ключові елементи програми.	1	2	1	-	4
Тема 1.3. Тьюторські методики подолання освітніх втрат: інструменти індивідуалізації навчання й підтримки прогресу.	1	2	1	-	4

Тема 1.4. Психолого-педагогічні умови надолуження освітніх втрат.	1	2	-	-	3
Тема 1.5. Професійна підтримка вчителя як умова ефективності реалізації програм із надолуження освітніх втрат.	2	1	-	-	3
Разом за модулем	7	7	2	1	17
МОДУЛЬ 2. БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ПІД ЧАС НАДОЛУЖЕННЯ: ТРАВМА-ЧУТЛИВИЙ ТА ІНКЛЮЗИВНИЙ ПІДХІД					
Тема 2.1. Принципи травмачутливого підходу	1	1	-	-	1
Тема 2.2. Психосоціальні стратегії підтримки учнівства у програмах надолуження	1	2	1	-	4
Тема 2.3. Створення травмачутливого, інклюзивного, гендерно-чутливого середовища під час надолуження	1	3	-	-	4
Тема 2.4. Внутрішній ресурс педагога: самопідтримка та профілактика вигорання		1	1	-	2
Разом за модулем	3	7	2	1	13
Підсумкові заходи				2	
Усього	10	14	4	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. СИСТЕМНА РОБОТА ЩОДО НАДОЛУЖЕННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ НА ОСНОВІ ТЬЮТОРСЬКОГО ПІДХОДУ

Тема 1.1. Освітні втрати та освітні розриви: сутність, причини й наслідки як підґрунтя системного вимірювання та планування надолуження.

Зміст основних понять: *«освітні втрати»* та *«освітні розриви»*, їх спільні й відмінні ознаки. Аналіз ключових причин виникнення освітніх втрат та їхні наслідки — академічні, психологічні, соціальні й економічні. Системне вимірювання втрат і планування надолуження як передумова забезпечення рівного доступу до якісної освіти.

Тема 1.2. Проєктування програм із надолуження освітніх втрат на основі тьюторського підходу: теоретичні засади, структура та ключові елементи програми.

Теоретичні засади тьюторингу як методологічної основи програм надолуження освітніх втрат: індивідуалізація та персоналізація освітнього процесу, педагогіка партнерства, основні засади позитивної психології (теорія благополуччя PERMA М. Селігмана). Тьюторські інструменти діагностування потреб, цінностей, здібностей, інтересів та сильних сторін учнівства з метою реалізації індивідуалізованого підходу до проєктування програм із надолуження освітніх втрат. Інструменти для вимірювання освітніх втрат та прогресу учнівства, зокрема із використанням цифрових ресурсів. Ключові компоненти програми із надолуження освітніх втрат: цілі й очікувані результати, логіка «діагностика → планування → реалізація → моніторинг → корекція», ролі учасників (учительство, учнівство, батьки, команда супроводу за потреби).

Тема 1.3. Тьюторські методики подолання освітніх втрат: інструменти індивідуалізації навчання й підтримки прогресу.

Тьюторські методики надолуження освітніх втрат через персоналізацію навчання та системну підтримку прогресу кожного учня/учениці. Вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії (на основі попередньої діагностики): визначення пріоритетів надолуження, підбір змісту, темпу і форматів роботи, узгодження цілей та критеріїв успіху. Опанування практичними інструментами тьюторингу (зокрема карта предмету, маршрутний лист, техніки розвитку вміння самостійно вчитися, елементи мислення зростання, рефлексивні практики), а також підходи до моніторингу результатів і корекції плану.

Тема 1.4. Психолого-педагогічні умови надолуження освітніх втрат.

Комунікативні інструменти в роботі вчительства (ненасильницьке спілкування, активне слухання, мистецтво діалогу, коригуючий зворотний зв'язок) - як умова встановлення позитивних взаємовідносин між учнем/ученицею та вчителем/вчителькою. Основні підходи для відновлення або збереження навчальної мотивації учнівства. Ключові психологічні інструменти для педагогічних працівників для підтримки соціо-емоційної та психологічної стабільності учнівства.

Тема 1.5. Професійна підтримка вчителя як умова ефективності реалізації програм із надолуження освітніх втрат.

Розробка стратегій із надолуження освітніх втрат на рівні закладу освіти та громади. Розробка професійної підтримки вчительства як ключова умова результативності програм надолуження освітніх втрат. Створення в закладі освіти/громаді системи супроводу педагога, що допомагає підтримувати якість навчання в умовах підвищеного навантаження та емоційної напруги. Упровадження різних форматів супервізії (аналіз кейсів, розбір складних ситуацій, методична й психоемоційна підтримка, узгодження рішень), робота спільнот практик (обмін інструментами, взаємонавчання, стандартизація підходів, спільне планування) та рефлексивні практики (професійний щоденник, рефлексивні сесії, зворотний зв'язок, самооцінювання). Опрацювання інструментів профілактики професійного вигорання, розвиток педагогічної стійкості, а також механізми використання даних про прогрес учнів для корекції педагогічних дій.

МОДУЛЬ 2. БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ПІД ЧАС НАДОЛУЖЕННЯ: ТРАВМА-ЧУТЛИВИЙ ТА ІНКЛЮЗИВНИЙ ПІДХІД

Тема 2.1. Принципи травмачутливого підходу

Травма-чутливий підхід у надолуженні: безпека, довіра, залучення, навчання. Поняття потенційно травматичного досвіду, токсичного стресу та їхніх наслідків для уваги, пам'яті, виконавчих функцій і поведінки в освітньому середовищі. Принципи: фізична та психологічна безпека; передбачуваність і рутини; контроль і вибір для учнівства; співрегуляція дорослої/дорослого; підтримка стосунків і приналежності; уникнення ретравматизації (тригери, публічне «викриття», непередбачувані перевірки). Межі компетенцій педагогині/педагога: що є педагогічною підтримкою, а що — потребує залучення психологині/психолога та/або інших фахівчинь і фахівців.

Тема 2.2. Психосоціальні стратегії підтримки учнівства у програмах надолуження (PFA, саморегуляція, партнерство)

Психологічна перша допомога (PFA) як універсальна рамка підтримки в освітньому процесі: алгоритм спостереження, встановлення контакту, стабілізації, прояснення потреб, підключення ресурсів та перенаправлення до допомоги за показаннями. Базові техніки саморегуляції та співрегуляції, придатні для коротких надолужувальних занять: дихальні й заземлювальні вправи, м'язова релаксація, «пауза перед відповіддю», мікроперерви, сенсорна гігієна класу, прості когнітивні стратегії зниження перевантаження (чіткі інструкції, дроблення кроків, візуальні підказки). Партнерство як умова ефективності надолуження: комунікація з батьками/опікунством, командою супроводу, адміністрацією; правила узгодження очікувань і ролей; маршрутизація складних випадків; конфіденційність і етичні обмеження в роботі з персональною інформацією дитини.

Тема 2.3. Створення травмачутливого, інклюзивного, гендерно-чутливого середовища під час надолуження

Проектування середовища надолуження як системи: (1) правила та рутини (вхід/вихід, сигнали паузи, домовленості про взаємоповагу), (2) організація простору й матеріалів (місця для роботи й відновлення, візуальні опори, доступність), (3) методи навчання (UDL-логіка: множинні способи представлення,

залучення, демонстрації результату), (4) оцінювання без приниження: критерії, формувальне оцінювання, коригувальний зворотний зв'язок, варіативність демонстрації досягнень. Інклюзія в програмах надолуження: адаптації/модифікації завдань, темпу, обсягу, інструкцій; підтримка для учнівства з ООП та для тих, хто має нерівний навчальний досвід (переміщення, тривалі перерви, дистанційне навчання). Гендерно-чутливий вимір: недискримінаційна мова, рівний доступ до ролей і складності завдань, профілактика гендерних стереотипів та насильства, безпечні механізми повідомлення, уважність до гендерно зумовлених ризиків у підлітковому віці.

Тема 2.4. Внутрішній ресурс педагога: самопідтримка та профілактика вигорання

Професійна дієздатність учительства як умова ефективного надолуження: роль стресу, вторинної травматизації та моральної травми у роботі під час війни/кризи. Ознаки виснаження й вигорання, типові «помилки виживання» в педагогічній діяльності (гіперконтроль, емоційне відсторонення, «рятівництво», розмиті межі). Практичні протоколи самопідтримки: мікровідновлення впродовж робочого дня, управління навантаженням, гігієна сну/інформаційна гігієна, відновлювальні ритуали, супервізія/інтервізія, запит на допомогу. Межі професійної ролі: як коректно реагувати на важкі повідомлення від учнівства, як не брати на себе функції психолога, як фіксувати та передавати випадки за процедурою. Побудова персонального плану профілактики вигорання з індикаторами ризику, ресурсами й діями раннього реагування.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Розробити 5–7 завдань швидкої діагностики (на 10–15 хв) для своєї теми.
2. Створити підбірку з 3 емоційних та 3 тематичних криголамів.
3. Скласти структуру циклу з 3–5 занять на прикладі однієї теми/компетентності.
4. Скласти “карту предмету” на прикладі одного класу або “карту теми” на прикладі однієї теми одного класу.
5. Розробити “Маршрутний лист” на одну тему одного класу.

6. Скласти план само- і взаємопідтримки на 4 тижні (хто, коли, у якому форматі).
7. Скласти порівняльну таблицю-аналіз ідеального та поточного середовища навчання у власному закладі освіти.
8. Практикум загальних технік стабілізації власного психоемоційного стану.
9. Практикум надання першої психологічної допомоги.
10. Розробити антидискримінаційний план змін у середовищі та взаємодії з учнівством.
11. Скласти ресурсну карту вчителя/-льки.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Опрацювати рекомендацій посібника “Крок за кроком. Посібник із подолання освітніх втрат” і виписати 3 рішення, які можна перенести у свій предмет/клас.
2. Написати коротке есе (1 стор.): «Як я підтримую мотивацію і відповідальність учнів під час надолуження?» (з прикладом конкретної фрази/прийому).
3. Опрацювати доступний курс надання першої психологічної допомоги та скласти конспект по ньому.
4. Опрацювати нормативні документи щодо здійснення психосоціальної підтримки в ЗЗСО..

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Деякі питання соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю : постанов Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2018 року № 800 (зі змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 06.02.2026).
2. Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників з

- іншими органами та службами : Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.10.2028 № 1047. URL : <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-viyavleniya-reaguvannya-na-vipadki-domashnogo-nasilstva-i-vzayemodiyi-pedagogichnih-pracivnikiv-iz-inshimi-organami-ta-sluzhbami> (дата звернення: 06.02.2026).
3. Про затвердження Положення про психологічну службу в системі освіти України : Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.05.2018 № 509. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text> (дата звернення: 06.02.2026).
  4. Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 станом на 02.09.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 06.02.2026).
  5. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII (зі змінами) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 06.02.2026).
  6. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16 січня 2020 року № 463-IX (зі змінами) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 06.02.2026).

Основна література

1. Бичко Г. С., Терещенко В. М. Навчальні втрати: сутність, причини, наслідки та шляхи подолання. Український центр оцінювання якості освіти. Київ, 2023. 31 с.
2. Коляда О., Оніщенко Н. Особливості психоемоційного стану дітей в умовах війни. Проблеми екстремальної та кризової психології. Харків. НУЦЗУ, 2024. - Вип. 1(7). С. 93-104.
3. Воронова В., Ковальчук В., Велько К. Психоемоційний стан учнів підліткового віку в умовах війни в Україні (2025). PHYSICAL CULTURE AND SPORT: SCIENTIFIC PERSPECTIVE, 3(1), 30-38. [https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).117](https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).117)
4. Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України : методичні рекомендації / кол. автор.; за загальною редакцією О. М.

Топузова; укл. М. В. Головка. Київ : Педагогічна думка, 2023. 187 с. URL : <https://undip.org.ua/library/diahnosityka-ta-kompensatsiia-osvitnikh-vtrat-u-zahalniy-seredniy-osviti-ukrainy-metodychni-rekomendatsii/> (дата звернення: 06.02.2026).

5. Застосування травма-інформованого підходу в заходах моніторингу, оцінки, досліджень та навчання. URL: <https://makingcents.com/wp10content/uploads/2023/12/UKR-UNITY-Trauma-Informed-MERL-LearningBrief.pdf> (дата звернення: 06.02.2026).

6. Посібники для вчителів: нові можливості подолання освітніх втрат у школах. URL: <https://teachforukraine.org/catch-up/> (дата звернення: 06.02.2026).

7. Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу. Навчально-методичний посібник / Андреєнкова В. Л., Войцяк Т. В., Гриців І. П., Мельничук В. О., Сабліна Н. О., Флярковська О. В., Харківська Т. А. К., 2023. 126 с. URL : <https://la-strada.org.ua/download/psyhosotsialna-pidtrymka-uchasnykiv-osvitnogo-protsesu> (дата звернення: 06.02.2026).

8. Ройз С. Травмачутливість у школі. 19 с. URL: <https://eo.gov.ua/travmachutlyvist-porady-dlia-zakladiv-osvity-vid-svitlany-royz-psykholohyni-ta-nadii-leshchyk-osvitnoho-ombudsmena/2025/08/27/> (дата звернення: 06.02.2026).

9. Рекомендації щодо організації програм з надолуження освітніх втрат <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2023/07/31/Unicef.Immmediate.actions.frame.proofreading.ua.1-31.07.2023.pdf?>

Додаткова література

1. Швець, Т. Е. (2022). Актуальність тьюторингу та практики його реалізації в українській школі. Перспективи та інновації науки. №11(16), 2022, С. 242-253. URL : <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/issue/view/89> (дата звернення: 06.02.2026).

2. Швець Т. Е. Діалогічні взаємовідносини як умова індивідуалізації в освіті. Матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн конференції: Школа синергії освіти і духовності: нові виклики, тренди і можливості. Київ: ДЗВО «Університет менеджменту освіти». 2020, С. 191-194. URL : <http://umo.edu.ua/images/content/institutes/imp/vydannya/konferenc/%D0%B7%D0>

[%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B%D0%B0%D0%B9%D0%BD.pdf](#) (дата звернення: 06.02.2026).

3. Швець Т. Е. Тьюторинг як ефективна технологія підтримки учнів в умовах війни. Russia-Ukraine War: Consequences for the World: Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Internet Conference, March 2-3, 2023, С. 142-143. URL : [_http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2023/03/Conference-Proceedings-March-2-3-2023-3.pdf](http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2023/03/Conference-Proceedings-March-2-3-2023-3.pdf) (дата звернення: 06.02.2026).

4. Швець Т. Е. Організація тьюторської підтримки учнів в умовах воєнного стану. Соціально-психологічні ресурси особистості в екстремальних умовах: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 29–30 квітня 2022 р. Київ : Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2022, С. 39-43.

5. Швець Т. Е. Тьюторинг для вчителів, викладачів, тьюторів. Гуманітарний корпус: збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, історії, психології та педагогіки : [матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції «Наукові пошуки: актуальні дослідження, теорія і практика» (2-3 вересня 2022 р.)] / Упоряд. : С. С. Русаков, В. Можгін ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ : ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2022. Випуск 47, С. 127-129. URL : https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/38057/gum_47.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 06.02.2026).

6. Швець Т.Е. Тьюторинг як чинник розвитку потенціалу учня та вчителя. Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції: матер. III Всеукр. наук.-метод. конф. (Суми, 18 червня 2022 р.) / ред. колегія : В.М. Завгородня, А.М. Куліш, та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2022, С. 206-211. URL : https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88720/1/Shvets_tutoring.pdf;jsessionid=9F7D84CE4DDEB57ADDFBFD17493AEE72 (дата звернення: 06.02.2026).

7. Швець Т. Е. Тьюторська компетентність вчителя як умова індивідуалізації в освіті. Традиції та новації у сфері педагогіки та психології: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 4–5 лютого 2022 р. –

Київ : Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2022, С. 32-36. URL :

http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/12744/1/%D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%B4%D1%8E%D0%BA_%D0%9A%D1%83%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%86%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf (дата звернення: 06.02.2026).

8. Швець Т.Е. Тьюторинг: інноваційний підхід в освітньому процесі. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 16 – 18 березня 2023 р.) / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. С. 603-606. URL :

https://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/30346/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%A5%D0%9D%D0%9F%D0%A3%282023%29%20%281%29.pdf (дата звернення: 06.02.2026).

9. Shvets T. Tutoring support as a response to the challenges of overcoming learning losses under the conditions of war in Ukraine. *Slovak international scientific journal*. 2024. № 81. P. 51-54. URL : <https://slovak-journal.com/wp-content/uploads/2024/04/Slovak-international-scientific-journal-%E2%84%9681-2024.pdf> (дата звернення: 06.02.2026).

10. Shvets T. Experience in teacher training to overcome learning losses in the secondary school due to the war in Ukraine. *Polish journal of science*. 2024. № 72. P.23-26. URL : <https://www.polish-journal.com/wp-content/uploads/2024/03/POLISH-JOURNAL-OF-SCIENCE-%E2%84%9672-2024.pdf> (дата звернення: 06.02.2026).

11. Стабілізація емоційного стану дітей в умовах війни: як допомогти та підтримати URL : <https://osvitoria.media/experience/stabilizatsiya-emotsijnogo-stanu-ditej-v-umovah-vijny-yak-dopomogty-ta-pidtrymaty/> URL : <https://osvitoria.media/experience/stabilizatsiya-emotsijnogo-stanu-ditej-v-umovah-vijny-yak-dopomogty-ta-pidtrymaty/> (дата звернення: 06.02.2026).

у здобувачів освіти

1. Всеукраїнська школа онлайн (ВШО) URL : <https://lms.e-school.net.ua/> (дата звернення: 06.02.2026).
2. Освітня платформа “ПОВІР” URL : <https://povir.in.ua/> (дата звернення: 06.02.2026).
3. Тьюторинг у школі URL : <https://osvita.diaa.gov.ua/en/courses/tutoring-at-school> (дата звернення: 06.02.2026).
4. Як стати ментором для школярів URL : <https://osvita.diaa.gov.ua/courses/how-to-become-a-mentor-for-schoolchildren?page=1> (дата звернення: 06.02.2026).
5. Тьюторські компетенції сучасного педагога. Лекція Швець URL : <https://www.youtube.com/watch?v=t-Ce-6EjywQ> House of Europe. (дата звернення: 06.02.2026).
6. Посібники з надолуження від ГО “Навчай для України” - https://teachforukraine.org/educational_recovery_materials/